

گزارش ارزیابی تامین مالی جمعی

نام طرح:

«پروژه تجارت بین‌المللی قیرنفتی»

شرکت متقاضی:

شرکت اوج آراد پرگاس

عامل:

گروه پیشگامان کارآفرینی کارن

نهاد مالی:

شرکت مشاور سرمایه‌گذاری ارزش پرداز آریان (آیکو)

تاریخ گزارش: ۱۴۰۱/۱۲/۰۶

خلاصه مدیریتی

مشخصات متقاضی

نام شرکت متقاضی: اوج آراد پرگاس	محل اجرای طرح: استان: تهران شهر: تهران
وضعیت دانش بنیانی: دانش بنیان ☐ غیردانش بنیان ☒	
سرمایه مورد نیاز برای اجرای طرح (میلیون ریال): ۱۵۰,۰۰۰ میلیون ریال	

مشخصات عامل

نام شرکت عامل: گروه پیشگامان کارآفرینی کارن	وضعیت دانش بنیانی: دانش بنیان
---	-------------------------------

مشخصات نهاد مالی

نام نهاد مالی: شرکت مشاور سرمایه گذاری ارزش پرداز آریان (آیکو)	
مبلغ ضمانت نامه های در جریان (میلیون ریال):	تعداد ضمانت نامه های در جریان: -
مبلغ باقیمانده از سهمیه هر عامل برای دریافت ضمانت نامه (از سقف مبلغ ۱۰۰,۰۰۰ میلیون ریال ضمانت نامه تعیین تکلیف نشده): -	
تعداد باقیمانده از سهمیه هر عامل برای دریافت ضمانت نامه (از سقف مبلغ ۱۰ فقره ضمانت نامه تعیین تکلیف نشده): -	

تاریخ های مهم

ردیف	شرح فعالیت	تاریخ	توضیحات
۱	تهیه نسخه اولیه گزارش	۱۴۰۱/۱۱/۲۰	-
۲	جلسه ارزیابی مجدد برنامه مالی	۱۴۰۱/۱۱/۲۵	-
۳	جلسه نهایی کردن برنامه مالی	۱۴۰۱/۱۱/۲۸	-
۴	تهیه نسخه نهایی گزارش	۱۴۰۱/۱۲/۰۶	-

اطلاعات طرح و محصول

(۱) نام طرح: طرح تجارت بین المللی قیر نفتی	
(۲) حوزه فعالیت: تجارت و بازرگانی	
☐ کشاورزی، فناوری زیستی و صنایع غذایی	☐ ساخت افزارهای برق و الکترونیک، لیزر و فوتونیک
☐ دارو و فرآورده‌های پیشرفته حوزه تشخیص و درمان	☐ فناوری اطلاعات و ارتباطات و نرم افزارهای رایانه ای
☐ مواد پیشرفته و محصولات مبتنی بر فناوری‌های شیمیایی	☐ خدمات تجاری سازی
☐ ماشین‌آلات و تجهیزات پیشرفته	☐ صنایع فرهنگی، صنایع خلاق و علوم انسانی و اجتماعی
☐ وسایل، ملزومات و تجهیزات پزشکی	☒ تجارت و بازرگانی

(۳) کاربرد طرح: قیر یکی از مشتقات نفتی است که در حوزه‌های گوناگونی نظیر صنعت راه‌سازی، ساخت سد، مخازن آب و پل کاربرد دارد.
(۴) هدف از اجرای طرح: هدف از اجرای این طرح صادرات ۷۰۰ تا ۱۲۰۰ تن قیر نفتی به سایر کشورها می‌باشد.
(۵) مبلغ مورد نیاز طرح: ۱۵۰،۰۰۰ میلیون ریال
(۶) مدت زمان اجرای طرح (ماه): ۹ ماه
(۷) سود پیش‌بینی شده طرح (میلیون ریال): ۴۵،۰۰۰
(۸) سهم سرمایه‌گذاران از سود پیش‌بینی شده طرح (درصد سود پیشنهادی تقسیمی): ۳۰ درصد نه ماهه معادل ۴۰ درصد سالانه

فهرست مطالب

۱	فصل اول- کلیات طرح.....
۱-۱	۱-۱-اطلاعات ثبتی شرکت متقاضی.....
۲	۲-۱-معرفی طرح.....
۳-۱	۳-۱-سابقه فعالیت سرمایه پذیر.....
۴-۱	۴-۱-وضعیت فعلی فعالیت سرمایه پذیر.....
۵-۱	۵-۱-بازیگران کلیدی طرح.....
۶-۱	۶-۱-تامین کنندگان.....
۷-۱	۷-۱-مشتریان فعلی.....
۸-۱	۸-۱-مزیت رقابتی طرح.....
۷	فصل دوم - معرفی طرح.....
۷-۲	۱-۲- معرفی محصول.....
۷-۲-۱-۱-۲	۱-۲-۱-۱-۲-قییر.....
۸-۲-۱-۲	۲-۱-۲-مازوت (نفت کوره).....
۹-۲-۲	۲-۲-مشخصات فنی محصول.....
۱۱-۳-۲	۳-۲-فرآیند اجرای طرح.....
۱۲	فصل سوم-بررسی بازار.....
۱۲-۱-۳	۱-۳-بررسی بازار.....
۱۴-۲-۳	۲-۳- استراتژی قیمت گذاری.....

پروژه تجارت بین‌المللی قیر نفتی

فصل اول - کلیات طرح

۱-۱- اطلاعات ثبتی شرکت متقاضی

اطلاعات ثبتی شرکت براساس آخرین تغییرات روزنامه رسمی شرکت و محصول به شرح زیر است:

نام شرکت	اوج آراد پرگاس
نوع شخصیت حقوقی	■ مسئولیت محدود □ سهامی خاص □ سهامی عام □ تعاونی
محل ثبت	تهران
شناسه ملی	۱۴۰۰۴۳۶۸۵۲۴
تاریخ تاسیس	۱۳۹۳/۰۶/۱۵
دارندگان حق امضا	کلیه اسناد و اوراق بهادار و تعهدآور شرکت از قبیل چک، سفته، بروات، قراردادهای و عقود اسلامی با امضای رئیس هیئت مدیره و همراه با مهر شرکت معتبر است.
سرمایه اولیه (ریال)	۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
موضوع فعالیت (مطابق با اساسنامه)	خرید و فروش و واردات و صادرات کلیه کالاهای مجاز بازرگانی اخذ وام و اعتبارات بانکی به صورت ارزی و ریالی از کلیه بانک‌ها و موسسات مالی دولتی و خصوصی، شرکت در کلیه نمایشگاه‌های معتبر داخلی و خارجی، گشایش اعتبارات و ال سی برای شرکت نزد بانک‌ها و ترخیص کالا از گمرکات داخلی، شرکت در کلیه مناقصات و مزایده‌های دولتی و خصوصی. انجام کلیه فعالیت‌های فوق در صورت لزوم پس از اخذ مجوزهای لازم.
نام و نام خانوادگی نماینده شرکت (مدیرعامل)	خانم شالیزه نوروزی فرد
تلفن ثابت و تلفن همراه	۰۲۱۸۸۷۸۴۰۷۹
پست الکترونیکی	info@oujaradpargas.com

پروژه تجارت بین‌المللی قیر نفتی

آدرس کنونی	دفتر تهران	جردن، خیابان دیدار شمالی (اتوبان شهید حقانی، نرسیده به چهارراه جهان کودک)، نبش کوچه کیش، پلاک ۳ طبقه اول واحد یک
------------	------------	---

۱-۲- معرفی طرح

مجموعه‌ی سرمایه‌پذیر اوج آراد پیرگاس دارای سابقه در زمینه فروش قیر، مازوت و گازوئیل است؛ همچنین این مجموعه دارای روابط مستحکم و درازمدتی بین اعضای هیئت مدیره خود و صاحبان برخی پالایشگاه‌ها هم در داخل کشور و هم در کشور عراق می‌باشد. با توجه به این ارتباطات قوی و در اختیار داشتن شرکت‌های زیر مجموعه در کل فرایند تجاری، این مجموعه توانایی پوشش‌دهی کل پروسه فعالیت‌ها شامل خرید، ترانزیت و جابه‌جایی ارزی را دارد؛ این امر سبب شده‌است تا مجموعه بتواند با طیف وسیعی از مشتریان در ارتباط باشد. این مجموعه در حال حاضر توانایی فروش ماهانه ۲ تا ۴ هزار تن قیر را دارد که این فروش از درگاه‌های مختلفی از جمله زمینی و دریایی صورت می‌پذیرد. در این پروژه تجاری، مجموعه بخشی از صادرات و فروش خود را که معادل ۷۰۰ تا ۱۲۰۰ تن است در مدت زمان نه ماهه با حاشیه سود تقسیمی ۳۰ درصدی برای سرمایه‌گذاران تعریف نموده‌است. با توجه به سابقه‌ی فروش و ظرفیت و توان فعلی شرکت در حوزه‌ی بازرگانی قیر، پروژه‌ی تعریف شده‌ی فعلی به جهت تامین مالی جمعی بخش کوچکی از فعالیت‌های شرکت می‌باشد که این امر خود باعث کاهش ریسک‌های احتمالی پروژه می‌شود؛ از جمله ریسک‌های تحویل کالا، نقل و انتقالات مالی و سایر ریسک‌هایی که ممکن است در پروسه فعالیت‌ها اتفاق بیفتد. علاوه بر این مفاد قرارداد منعقد شده فیما بین عامل و متقاضی به گونه‌ای تنظیم شده که شخص ثالثی در قالب ضمانت ملکی ریسک‌های گوناگون طرح را خود بر عهده داشته و تعهد بازخرید به ثمن معامله فوق را داده است.

۱-۳- سابقه فعالیت سرمایه‌پذیر

- بیش از ۲۰ سال فعالیت در زمینه فروش قیر، گازوئیل و مازوت
- داشتن شرکت حمل و نقل و ترانزیت بین‌المللی
- دارای ظرفیت بارگیری و ارسال حدود ۳۰ کامیون در ماه برای تامین محمولات معامله شده جهت بارگیری روی کشتی
- درآمد ۱۰ میلیون دلاری در ازای فروش قیر در ۱۰ ماهه‌ی سال ۱۴۰۱

۱-۴- وضعیت فعلی فعالیت سرمایه‌پذیر

- تجارت ماهانه مجموعه به طور متوسط ۲ تا ۴ هزار تن قیر در ماه‌های اخیر فعالیت
- حدود ۷۰٪ تا ۸۰٪ فروش شرکت به صورت FOB انجام می‌شود و مابقی عمدتاً به صورت CFR

۱-۵- بازیگران کلیدی طرح

در این پروژه سه بازیگر اصلی و مطرح وجود دارند که عملیات طرح توسط آن‌ها صورت می‌گیرد که در ادامه به تشریح آن‌ها پرداخته می‌شود:

• شرکت حمل و نقل بین‌المللی نیکان ترابر

شرکت حمل و نقل بین‌المللی نیکان ترابر در سال ۱۳۷۲ (۱۹۹۳) در تهران تاسیس شده‌است و هدف اصلی آن ارائه خدمات حمل و نقل اقتصادی موثر و قابل اطمینان در عرصه بین‌المللی می‌باشد. این شرکت معتبر بین‌المللی فعالیت خود را در زمینه حمل و نقل و ارائه خدمات با کیفیت فورواردی و لجستیکی در منطقه آغاز کرده‌است. این شرکت حمل و نقل بین‌المللی با بهره‌گیری از امکانات خود و با استفاده از

پروژه تجارت بین‌المللی قیر نفتی

نیروی انسانی متخصص و با بهره‌گیری از امکانات شرکت‌های همکار گروه که در این زمینه فعالیت‌های تجاری فعال می‌باشند. ارتباطات قوی سبب گردیده‌است تا این شرکت در حال حاضر حضوری قوی در زمینه خدمات لجستیکی و حمل و نقل بین‌المللی در منطقه داشته باشد. شرکت حمل و نقل بین‌المللی نیکان ترابر دارای دفاتر نمایندگی و شعب در مرزهای داخلی و خارجی کشور و به علاوه در کشورهای دیگر برای ارائه خدمات حمل و نقل با کیفیت برای مشتریان و صاحبان کالا می‌باشد.

• Rincon River

rincon river یک برند بین‌المللی است که فعالیت خود را از سال ۲۰۱۵ آغاز کرده است. فعالیت اصلی این مجموعه صادرات کلیه فرآورده‌های نفتی به کشورهای خاورمیانه (به ویژه ترکیه و امارات)، آسیای جنوب شرقی، قاره آفریقا و کشورهای CIS می‌باشد. در این مجموعه گروهی متعهد از متخصصان با سابقه فعالیت‌های تجاری که در زمینه مدیریت پروژه‌ها و فعالیت‌های تجاری شرکت فعالیت کرده و با توجه به تغییراتی که در روندهای بازار محصولات فرآورده‌های نفتی وجود دارد، مسائل گوناگون را با داشتن کارکنان آموزش دیده حل می‌نمایند. این شرکت توانسته است به ویژه در منطقه خاورمیانه بیش از ۱۰،۰۰۰ تن قیر در ماه را تامین کند.

• صرافی‌های منتخب

این مجموعه با صرافی‌های به نام و منتخب در کشورهای امارات و ترکیه فعالیت می‌کند که این مجموعه صرافی‌ها جزو بازیگران کلیدی طرح می‌باشند. علاوه بر صرافی‌ها برخی تراکنش‌های مجموعه به صورت نقد انجام می‌شود.

۱-۶- تامین کنندگان

- تولیدکنندگان قیر داخلی نظیر شرکت نفت پاسارگاد و شرکت پالایش نفت جی: قیر تولیدی داخل کشور، و خصوصا دو مجموعه مذکور، داری کیفیت و قیمت محصول این دو مجموعه بالا است و طیف مشتریان خاص خود را دارد.
- پالایشگاه‌های اقلیم کردستان عراق (قیر مایع- قیر جامد (کریستال)): قیر تولیدی این شرکت‌ها هم کیفیت و هم قیمت پایین‌تری نسبت به تولیدات ایرانی دارند و طبیعتاً نیازهای طیف دیگری از مشتریان بین‌المللی را برطرف می‌نماید.

شرکت نفت پاسارگاد:

شرکت نفت پاسارگاد در سال ۱۳۸۲ با هدف اداره و بهره‌برداری از شش واحد قیرسازی پالایشگاه‌های تهران، شازند، اراک، آبادان، تبریز، شیراز و بندرعباس تاسیس گردید و سقف تولید سالانه‌ی این واحدها بالغ بر چهار میلیون تن در سال می‌باشد. در حال حاضر با توجه به مزایای فنی و اقتصادی موجود، این شرکت بیش از نیمی از سهم بازار داخلی را در اختیار دارد و همچنین با داشتن ۲ پایانه صادراتی و قابلیت ذخیره‌سازی بیش از ۱۶۰ هزار تن، سهم به‌سزایی از بازار صادراتی قیر ایران را نیز در اختیار دارد. توزیع جغرافیایی مناسب و استراتژیک شش کارخانه، امکان صدور محصولات شرکت را از مرزهای مختلف کشور ممکن ساخته‌است. شرکت سرمایه‌گذاری نفت و گاز و پتروشیمی تامین (تاپیکو) ۵۰.۱۶ درصد مالکیت سهام مدیریتی این شرکت را برعهده دارد.

معرفی محصولات شرکت:

- قیر مظلوف و فله با گریدهای ۶۰/۷۰ - ۸۵/۱۰۰ - ۴۰/۵۰ - ۱۰۰/۱۲۰ - ۹۰/۱۵
- قیر MC ۲۵۰

پروژه تجارت بین‌المللی قیر نفتی

- قیر امولسیون
- قیر پلیمری
- بیتوپک
- قیر بیتو پلاست

شرکت پالایش نفت جی:

شرکت پالایش نفت جی با سرمایه‌گذاری صندوق بازنشستگی کارکنان صنعت نفت (۱۰۰٪ سهامدار) در سال ۱۳۸۲ تأسیس گردیده‌است، این شرکت با ظرفیت اسمی ۱،۸۰۰،۰۰۰ تن در سال بعنوان بزرگترین واحد تولیدکننده انواع قیر در منطقه خاورمیانه می‌باشد. این شرکت دارای دو سایت تولید و ذخیره سازی در اصفهان و بندرعباس و دفتر مرکزی تهران می‌باشد.

پالایشگاه بخش اصفهان: دارای ۴ واحد مجزای تولید انواع قیرهای دمیده مجموعاً به ظرفیت اسمی ۴۰،۰۰۰ بشکه در روز، قیرهای محلول به ظرفیت اسمی ۷،۱۰۰ بشکه در روز و قیرهای امولسیونی به ظرفیت ۲۰۰ تن در روز است. همچنین این سایت یک واحد مجزا جهت تولید قیرهای پلیمری و اصلاح شده با ظرفیت ۱۰۰،۰۰۰ تن در سال دارد.

تولیدات شرکت پالایش نفت جی مطابق با استانداردهای ملی و بین‌المللی بوده و محصولات این شرکت مطابق با طبقه‌بندی‌های ذیل تولید و عرضه می‌شوند:

- طبقه بندی نفوذی (Penetration Grade)
- طبقه بندی عملکردی (PG) (Performance Grade)
- طبقه بندی گرانروی (VG) (Viscosity Grade)
- انواع قیرهای امولسیونی: تند شکن (QS)، زود شکن (RS)، کند شکن (MS) و دیرشکن (SS)
- انواع قیرهای محلول: زود شکن (RC)، کند شکن (MC) و دیرشکن (SC)
- تولید انواع قیر مطابق با استاندارد کشور استرالیا
- تولید انواع قیرهای خاص مطابق با نیاز مشتریان

:LANAZ

پالایشگاه LANAZ در سال ۱۳۸۷ تأسیس شده‌است و مجهز به فناوری‌های روز دنیا برای تبدیل کامل نفت خام به فرآورده‌های نهایی است. این مجموعه با رویکردی انعطاف‌پذیر برای کنترل تغییرات نسبت محصول برای پاسخگویی به تقاضاهای بازار محلی و بین‌المللی با ارائه محصولات با کیفیت بالا می‌باشد. همچنین این مجموعه با بیش از یک دهه تجربه و تخصص در تولید، در حال انتقال دانش به نسل جدید مهندسين است. مهمترین تفاوت LANAZ با سایر رقبا، داشتن کارشناسان خبره و باتجربه در این زمینه است. این مرکز با مساحتی بیش از ۱،۵۰۰،۰۰۰ مترمربع در مجموع ۸ واحد تولیدی دارد. این پالایشگاه با بررسی‌های و بروزرسانی‌های منظم با محصولی با عملکرد و کیفیت بالا تولید می‌کند و همچنین دانش فنی و مهارت‌های کارکنان خود را با آموزش مستمر تقویت می‌کند.

پروژه تجارت بین‌المللی قیر نفتی

LULYA:

Lulya General Trading and Petroleum Products Ltd یک شرکت خانوادگی است که در صنایع نفت و گاز فعالیت می‌کند. دفتر مرکزی شرکت در اربیل، اقلیم کردستان عراق است و همچنین این مجموعه شعبه‌هایی در اروپا بخصوص در اسپانیا دارد. این شرکت در سال ۲۰۱۳ برای تولید، تجارت، حمل و نقل محصولات نفتی در سراسر اقلیم کردستان و عراق تاسیس شد. هر یک از شرکت‌های این مجموعه در انواع مختلف فعالیت‌ها از جمله، پالایش نفت، تأمین ژنراتورهای بین‌المللی باند، و توزیع فرآورده‌های سوخت در سراسر اقلیم کردستان و عراق تخصص دارند.

Phoenix International A/S:

این مجموعه در سال ۱۹۰۷ در دانمارک تأسیس شد و بیش از ۱۰۰ سال تجربه تحقیق و مطالعه در زمینه قیر و محصولات قیر دارد. یکی دیگر از سرمایه‌گذاری‌های مشترک بین المللی فونیکس، شرکت Frontier Bitumen است که دفتر کارخانه آن در سلیمانیه در منطقه کردستان عراق واقع شده است. این شرکت ۳۰۰ هزار تن به صورت سالانه، کلیه گریدهای قیر را به صورت بین المللی از طریق بندر عباس ایران به حدود ۱۲ کشور آسیایی عمدتاً هند، آفریقا و کشورهای اروپایی صادر می‌کند. این شرکت سالانه ۲۵۰،۰۰۰ تن قیر روسازی و ۵۰،۰۰۰ تن قیر اکسید شده تولید می‌کند. علاوه بر این، این مجموعه مهارت ارائه تمام گریدهای قیر اصلاح شده پلیمری، قیر برش و آسفالت امولسیون شده را دارد. شرکت فرانتیر یکی از زیرمجموعه‌های گروه فاکس (Fox) است که در ساختمان شوسه، سلیمانیه، عراق واقع شده است.^۱

۱-۷- مشتریان فعلی

مشتریان مجموعه کشورهای متعددی هستند که قیر مورد نیاز خود را از طریق این مجموعه طی قراردادهایی دریافت می‌کنند این کشورها شامل موارد زیر می‌باشند:

- کشورهای جنوب شرقی آسیا (هند، تایلند، بنگلادش و...)
- کشورهای شرق آفریقا
- کشورهای آسیای میانه (ارمنستان، آذربایجان و ...)
- کشور ترکیه

نحوه‌ی قیمت‌گذاری (CFR&FOB&CPT)، نحوه‌ی ترانزیت و نحوه‌ی بسته‌بندی محصولات برای هر یک از مقاصد صادراتی متفاوت است. به‌طور مثال به مقاصد شرق آسیا (بنگلادش) عمدتاً FOB و با بسته‌بندی بشکه کوتاه عرضه می‌شود، اما ارسال به مقاصد ترکیه یا ارمنستان به صورت حمل فله‌ای با جامبو بگ با کامیون‌های تانکر دار و به صورت CFR صورت می‌پذیرد. قراردادهای CFR ممکن است ریسک‌های تاخیرات حمل و نقل کشتیرانی که از چند روز تا حداکثر سه ماه تخمین زده می‌شود را به‌همراه داشته باشد. در ادامه به توضیح مختصر قراردادهای پرداخته می‌شود:

FOB | Free Onboard

¹ <https://www.phoenixrefinery.com/about.html>

پروژه تجارت بین‌المللی قیر نفتی

در طی این نوع قرارداد فروشنده تنها هزینه‌های فرآیندهای بسته‌بندی، تحویل بار، همچنین استقرار بر روی کشتی را بر عهده می‌گیرد و در نتیجه ریسک‌های موجود در ادامه‌ی مسیر بر عهده خریدار است.

CFR | Cost and Freight

در طی این نوع قرارداد فروشنده هزینه‌های فرآیندهای بسته‌بندی، تحویل به بار، همچنین استقرار بر روی کشتی و هزینه حمل و نقل دریایی را نیز می‌پردازد در نتیجه هزینه‌ها و ریسک‌های موجود پس از رسیدن به مقصد به خریدار منتقل می‌شود.

CPT | Carriage Paid To

در طی این نوع قرارداد فروشنده هزینه‌های فرآیندهای بسته‌بندی، تحویل به بار و هزینه‌های گمرک و همچنین تمامی هزینه‌ها تا زمانی که کالا به ترمینال مقصد برسد را بر عهده می‌گیرد.

۱-۸- مزیت رقابتی طرح

- به علت سوابق طولانی مجموعه سرمایه‌پذیر در حوزه صادرات و تجارت قیر، مازوت و سایر فرآورده‌های نفتی، هم تولیدکنندگان داخلی و هم تولیدکنندگان منطقه‌ای محصولات، بخشی از فرایند تجارت بین‌المللی خود را طریق این مجموعه انجام می‌دهند.
- مجموعه سرمایه‌پذیر به دلیل داشتن شرکت‌های گوناگون در تمام چرخه تجاری، می‌تواند صفر تا صد خدمات را به مشتریان ارائه دهد.

پروژه تجارت بین‌المللی قیر نفتی

فصل دوم - معرفی طرح

۱-۲- معرفی محصول

تمرکز اصلی مجموعه بر روی صادرات قیر مایع در گریدهای ۷۰-۶۰ و ۱۰۰-۸۰ است و محصولات تجاری این مجموعه تأییدیه SGS را دریافت کرده‌اند ولی فعالیت محدود به این گریدها نمی‌باشد و برای سایر گریدها در صورت درخواست متقاضی توسط مجموعه انجام خواهد شد. همچنین مجموعه علاوه بر قیر فعالیت‌هایی مربوط به مازوت هم انجام می‌دهد در ادامه به معرفی هر دو محصول پرداخته می‌شود:

۱-۱-۲- قیر

قیر ماده‌ای هیدروکربنی است به رنگ سیاه تا قهوه‌ای تیره که در سولفیدکربن و تتراکلرید کربن کاملاً حل می‌شود. قیر در دمای محیط، جامد است. اما با افزایش دما، به حالت خمیری درمی‌آید و پس از آن مایع می‌شود. کاربرد مهم قیر به علت وجود دو خاصیت مهم این ماده است:

- نفوذ ناپذیری در برابر آب
- چسبندگی

قیر معمولاً از تقطیر نفت خام به دست می‌آید. چنین قیری قیر نفتی یا قیر تقطیری نامیده می‌شود. قیر نفتی محصول دو مرحله تقطیر نفت خام در برج تقطیر است. در مرحله نخست تقطیر، مواد سبک مانند بنزین و پروپان از نفت خام جدا می‌شوند. این فرایند در فشاری نزدیک به یک اتمسفر (واحد) انجام می‌شود. در مرحله دوم نیز ترکیبات سنگین مانند گازوئیل و نفت سفید خارج می‌شوند. این فرایند در فشاری نزدیک به خلاء صورت می‌پذیرد. در نهایت مخلوطی از ذرات جامد بسیار ریز به نام آسفالتن باقی می‌ماند که در ماده سیال گریس‌مانندی به نام مالتن غوطه‌ور است. برخی از انواع قیر در طبیعت و در اثر تبدیل تدریجی نفت خام و تبخیر مواد فرار آن در اثر گذشت سال‌های بسیار زیاد به دست می‌آید. چنین قیری، قیر طبیعی نامیده می‌شود و دوام آن بیشتر از قیرهای نفتی است. چنین قیری ممکن است به صورت خالص در طبیعت وجود داشته باشد (قیر دریاچه‌ای) مانند دریاچه قیر بهبهان ایران و دریاچه قیر تیرینیداد آمریکا، یا از معادن استخراج شود. قیرها دارای شاخصه‌های خاصی هستند که در ادامه به بررسی آن‌ها پرداخته می‌شود:

درجه نفوذ: آزمایش درجه نفوذ برای تعیین سختی قیر مورد استفاده قرار می‌گیرد. در این آزمایش از یک سوزن استاندارد تحت اثر بار ۱۰۰ گرمی در مدت ۵ ثانیه به داخل قیر در دمای ۲۵ درجه نفوذ می‌کند. مقدار نفوذ برحسب دهم میلی‌متر درجه نفوذ نامیده می‌شود. هر چه درجه نفوذ کم‌تر باشد قیر سخت‌تر است.

گرانروی: هرچه کند روانی قیر بیش‌تر باشد خواص جامد بیش‌تری از خود نشان می‌دهد. واضح است در دماهای بالاتر کند روانی کم‌تر است. این مشخصه قیر با دستگاه سی بولت فیورل و یا به روش کینماتیکی اندازه‌گیری می‌شود.

درجه اشتعال: درجه اشتعال دمایی است که اگر قیر به آن دما برسد، گازهای متصاعد از آن با نزدیک شدن شعله، مشتعل می‌شوند و در سطح آن شعله به وجود می‌آید. حداکثر دمایی که می‌توان قیر را در کارگاه گرم کرد به درجه اشتعال محدود می‌باشد.

افت وزنی: افت وزنی قیر در دمای بالا، در اثر تبخیر قسمتی از روغن‌ها و ترکیبات نفتی آن می‌باشد. این مشخصه نیز از خواص مهم قیر است. افت وزنی قیر در اُون در دمای ۱۶۳ درجه سانتی‌گراد و در مدت ۵ ساعت (شرایط تقریبی پخت آسفالت) اندازه‌گیری می‌شود.

پروژه تجارت بین‌المللی قیر نفتی

شکل پذیری یا انگمی: اگر نمونه‌ای از قیر با سطح مقطع ۱ سانتی‌متر مربع را با سرعت ۵ سانتی‌متر/دقیقه کشیده شود، مقدار افزایش طول نمونه را قبل از پاره شدن خاصیت انکمی قیر گویند.

درجه خلوص: حلال قیر تترا کلرور کربن و سولفور کربن است. بنابراین اگر نمونه‌ای از قیر را در هر یک از این مواد حل شود، ناخالصی‌های آن باقی می‌ماند و از آن جا درجه خلوص قیر را می‌توان تعیین کرد. درجه خلوص عبارت است از: (وزن نمونه قیر) / (وزن ناخالصی) - (وزن قیر)

درجه نرمی: درجه نرمی دمایی است که با رسیدن قیر به آن دما، قیر از حالت جامد به حالت روان در می‌آید. هرچه درجه نرمی قیر بیش‌تر باشد، حساسیت کم‌تری نسبت به تغییرات دما دارد. درجه نرمی قیرهای معمولی حدود ۶۰ تا ۷۰ می‌باشد.

۲-۱-۲- مازوت (نفت کوره)

مازوت یا نفت کوره برشی از نفت خام تقطیر شده است و به مایعی گفته می‌شود که برای سوختن در کوره، بویلر و یا موتورهای تولید قدرت مصرف می‌شود. نفت کوره به برشی از نفت خام گفته می‌شود که **Flash point** آن حدود ۴۰ درجه است. نفت کوره از هیدروکربن‌هایی با زنجیره طویل بویژه آلکان‌ها، سیکلو آلکان‌ها و آروماتیک‌ها تشکیل یافته است و در دسته سوخت‌های صنعتی سنگین قرار می‌گیرد؛ به‌طوری که از گازوییل و نفت سنگین‌تر است. طول زنجیره نفت کوره تولیدی بسته به نوع کاربرد آن متفاوت است.

مازوت در ۳ نوع مختلف در ایران تولید می‌شود: نخست نفت کوره ۱۸۰ و ۲۳۰ که متشکل از برش‌های سنگین‌تر از نفت گاز است و ترکیبات تشکیل دهنده آن به طور عمده، هیدروکربن‌های سنگین موجود در باقی‌مانده تقطیر نفت خام هستند که برحسب مورد مصرف با استفاده از برش‌های سبک نفتی تنظیم گرانروی شده و به عنوان سوخت سنگین مورد مصرف دیزل‌های ثابت و متحرک و صنایعی که مشعل طراحی شده برای سیستم احتراق آنان قابلیت مصرف این فراورده را داشته باشد، قرار می‌گیرد.

دوم، نفت کوره ۲۸۰ و ۳۸۰ که حاصل باقی‌مانده برج‌های تقطیر است که با استفاده از برش‌های سبک‌تر تنظیم گرانروی شده و به‌عنوان سوخت عرصه می‌شود. درجه اخیر با درصد ترکیبات خود ارزش حرارتی مناسبی به سوخت می‌بخشد. مقدار فلزات موجود در این نوع مازوت، در سیستم‌های مصرف‌کننده ایجاد اشکال نمی‌کند، از این رو از آن به عنوان سوخت در صنایع و نیروگاه‌هایی که در سیستم احتراق آن‌ها نفت کوره متوسط مصرف می‌شود، استفاده می‌شود.

سوم، نفت کوره سنگین، باقی‌مانده سنگین حاصل از تقطیر نفت خام در برج‌های تقطیر است که به طور عمده نیازی به اختلاط با فراورده‌های سبک، به‌منظور تنظیم گرانروی نداشته و مستقیم قابل عرضه است. درصد گوگرد مناسب و ارزش حرارتی خوب، از ویژگی‌های این سوخت است. کاربرد نفت کوره سنگین در صنایع و نیروگاه‌هایی است که در سیستم سوختی آن‌ها، سوخت سنگین می‌شود.

مجموعه مورد نظر فعالیت‌های تجاری مربوط به مازوت را هم انجام می‌دهد؛ اما با وجود پایگاه فروش در فجیره امارات، این فعالیت جزو لاین‌های درآمدی اصلی مجموعه به حساب نمی‌آید؛ زیرا تغییرات قیمتی مازوت علاوه بر وابستگی به تغییرات قیمت نفت تحت تاثیر عوامل دیگری نیز می‌باشد. علی‌رغم بالا بودن حاشیه سود این فعالیت تجاری ریسک احتمالی پروژه مازوت بالاتر خواهد بود.

پروژه تجارت بین‌المللی قیر نفتی

۲-۲- مشخصات فنی محصول

قیرهای نفتی دارای گریدهای مختلفی هستند که هر کدام دارای ویژگی‌های خاصی هستند. در این پروژه در حالت کلی قیر مایع در گریدهای ۶۰-۷۰ و ۸۵-۱۰۰ محصول مورد معامله می‌باشد و سایر گریدها در صورت درخواست، معامله خواهد شد. نوع ارائه این محصول به صورت فله، بشکه بلند، بشکه کوتاه و کیسه‌های جامبو ۵۰۰ یا ۱۰۰۰ کیلوگرمی می‌باشد. در ادامه به مشخصات کلی گریدهای مختلف پرداخته می‌شود:

قیر ۴۰-۵۰

قیری است که از طریق انجام فرآیند هوادهی بر روی وکیوم باتوم (ماده اولیه تولید قیر که از ته مانده برج تقطیر در خلاء پالایشگاه‌های نفت گرفته می‌شود) در واحدهای قیرسازی به دست می‌آید و درجه نفوذپذیری (تعیین مقدار سفتی قیر) آن بین ۴۰ تا ۵۰ باشد.

جدول ۱-۲- مشخصات قیر گرید ۴۰-۵۰

روش آزمون		حد قابل قبول	واحد	خواص
سایر	ASTM			
IP 49	D5	40-50	mm 0/1	نفوذپذیری
	D36	49-59	oC	نقطه نرمی
DIN52013		min 100	Cm	کشش پذیری
AASHO-TI02		Max 30	Xylene %	اسهات تست
	D4402	220-400	Pa.S	گرانروی در 60 oC
	D4402	0/27-0/67	Pa.S	گرانروی در 135 oC

پروژه تجارت بین‌المللی قیر نفتی

قیر ۶۰-۷۰

قیری است که از طریق انجام فرآیند هوادهی بر روی وکیوم باتوم (ماده اولیه تولید قیر که از ته مانده برج تقطیر در خلاء پالایشگاه‌های نفت گرفته می‌شود) در واحدهای قیر سازی به دست می‌آید و درجه نفوذپذیری (تعیین مقدار سفتی قیر) آن بین ۶۰ تا ۷۰ باشد عمده‌ترین کاربرد متداول این محصول در مناطق معتدل می‌باشد.

جدول ۲-۲- مشخصات گرید قیر ۶۰-۷۰

مشخصات	حد مقدار	روش آزمون با ASTM
D70	1/06±1/01	وزن مخصوص نسبی در 25/25 درجه سلسیوس
D5	60/70	نفوذپذیری در 25 درجه سلسیوس به دهم میلی‌متر
D36	56/49	نقطه نرمی به درجه سلسیوس
D113	حداقل 100	کشش پذیری در 25 درجه سلسیوس به cms
D6	حداکثر 0/2	افت در اثر حرارت به درصد وزنی
D5	حداکثر 20	افت نفوذپذیری بعد از حرارت به درصد
D92	حداقل 250	نقطه اشتعال به درجه سلسیوس
D4	حداقل 99/5	حلالیت در CS2 به درصد وزنی

قیر ۸۵-۱۰۰

قیری است که از طریق انجام فرآیند هوادهی بر روی وکیوم باتوم (ماده اولیه تولید قیر که از ته مانده برج تقطیر در خلاء پالایشگاه‌های نفت گرفته می‌شود) در واحدهای قیر سازی به دست می‌آید و درجه نفوذپذیری (تعیین مقدار سفتی قیر) آن بین ۸۵ تا ۱۰۰ باشد عمده‌ترین کاربرد متداول این محصول در مناطق سردسیر می‌باشد.

جدول ۳-۲- مشخصات گرید قیر ۸۵-۱۰۰

مشخصات	حد مقدار	روش آزمون با ASTM
D70	1/05±1/01	وزن مخصوص نسبی در 25/25 درجه سلسیوس
D5	100/85	نفوذپذیری در 25 درجه سلسیوس به دهم میلی‌متر
D36	52/45	نقطه نرمی به درجه سلسیوس
D113	حداکثر 100	کشش پذیری در 25 درجه سلسیوس به cms
D6	حداکثر 0/5	افت در اثر حرارت به درصد وزنی
D5	حداکثر 20	افت نفوذپذیری بعد از حرارت به درصد
D92	حداقل 255	نقطه اشتعال به درجه سلسیوس
D4	حداقل 99/5	حلالیت در CS2 به درصد وزنی
D4	حداکثر 0/2	مواد آلی به درصد وزنی

پروژه تجارت بین‌المللی قیر نفتی

۲-۳- فرآیند اجرای طرح

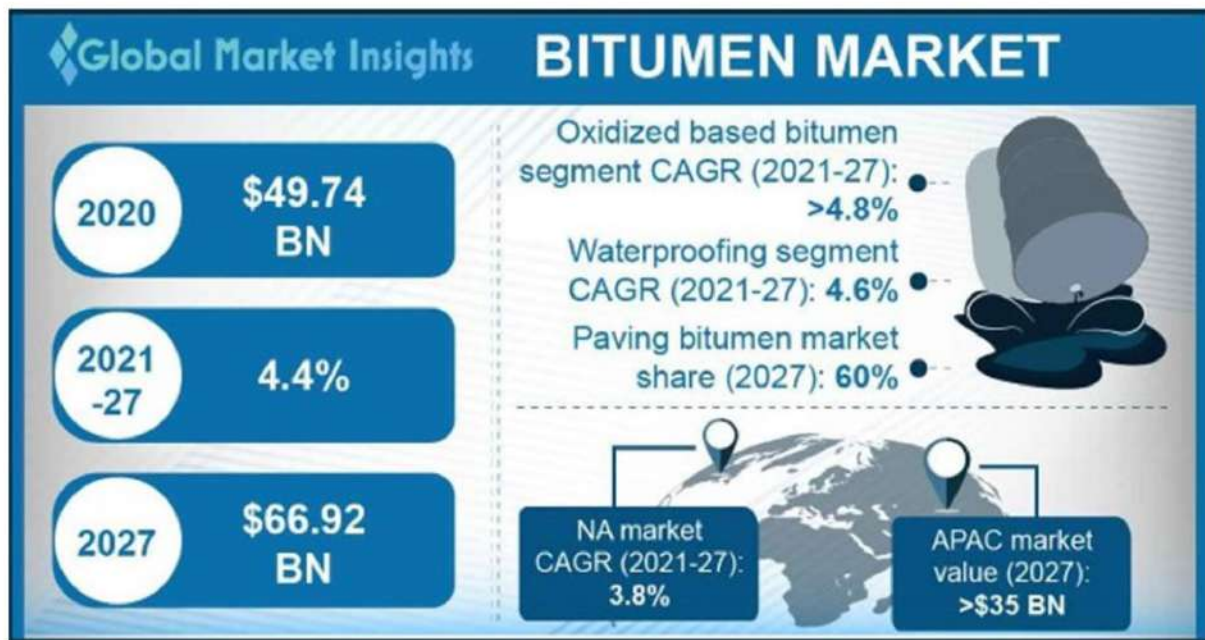
- دریافت درخواست سفارش از خریدار
- در اولین مرحله از فرایند اجرای طرح درخواست سفارش از طرف خریدار دریافت خواهد شد.
- استعلام قیمت از فروشنده (یک الی سه روز)
- در این مرحله استعلام قیمت از فروشنده که همان پالایشگاه‌های مورد نظر می‌باشند انجام خواهد شد.
- ارائه نرخ به خریدار
- پس از استعلام قیمت نرخ قیمت مورد نظر به خریدار اعلام خواهد شد.
- تأیید توسط خریدار و دریافت پیش‌پرداخت اولیه
- پس از تأیید قیمت توسط خریدار قرارداد بین مجموعه و خریدار تنظیم خواهد شد و پیش‌پرداخت دریافت خواهد شد.
- ارسال به مقاصد صادراتی
- عمده فروش مجموعه به صورت FOB انجام می‌شود و عمدتاً از طریق بندر شهیدرجایی یا بندرعباس طی یک هفته الی ده روز انجام خواهد شد.
- تسویه قبل از تحویل کالا به خریدار
- با توجه به نوع قرارداد منعقدشده (FOB, CFR, CPT) و بسته به شرایط فروش، تسویه‌ها قبل از تحویل کالا انجام می‌شود. تراکنش‌های مالی عمدتاً به صورت نقد (دلار یا درهم) صورت می‌گیرد. علاوه بر این به صورت واریز بانکی نیز تسویه خواهد شد.

پروژه تجارت بین‌المللی قیر نفتی

فصل سوم- بررسی بازار

۳-۱- بررسی بازار

اندازه بازار قیر در سال ۲۰۲۰ حدود ۴۹.۷۴ میلیارد دلار اندازه‌گیری شده‌است و نرخ رشد پیش‌بینی شده بیش از ۴.۴٪ CAGR از سال ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۷ را نشان می‌دهد. صنعتی شدن در کشورهای نوظهور تقاضا برای قیر را در کاربردهای مختلف مانند راه‌ها، عایق‌های آب، چسب‌ها و عایق‌سازی افزایش خواهد داد. قیر، ترکیبی سیاه‌رنگ از هیدروکربن‌های باقی‌مانده از تقطیر نفت یا به دست آمده به طور طبیعی است. از آن در کاربردهای مختلفی مانند راهسازی استفاده می‌شود که در آن به عنوان چسبنده و مخلوط با ذرات سنگدانه برای تولید بتن آسفالتی استفاده می‌شود. از دیگر کاربردهای آن می‌توان به محصولات عایق رطوبتی در تولید نمد سقفی، چسب، عایق و غیره اشاره کرد. قیر در بخش ساختمانی و صنعتی به دلیل داشتن ویسکوزیته، چسبندگی و آب، ماده اولیه مهمی برای ساخت مخازن آب، سدها و پل‌ها می‌باشد.

تصویر ۳-۱- اندازه بازار جهانی قیر

افزایش هزینه‌ها و سیاست‌های دولت در زمینه راه‌ها و توسعه زیرساختی با استفاده از مدل‌های مشارکت عمومی خصوصی در کشورهای توسعه‌یافته و همچنین کشورهای در حال ظهور، سهم بازار قیر را در آینده افزایش خواهد داد.

بر اساس محصول، قیر سنگفرش بیشترین سهم بازار را با نزدیک به ۶۰ درصد از نظر ارزش در سال ۲۰۲۷ خواهد داشت. حدود ۸۵ درصد از کل قیر تولید شده به عنوان چسب در بتن آسفالت جاده‌ها، پارکینگ‌ها، باند فرودگاه‌ها و ... استفاده می‌شود. نفوذ قیر با درجه‌بندی ۶۰-۷۰ که از روغن‌های خام انتخاب شده ویژه از طریق فرآیندهای تصفیه به دقت کنترل شده به دست می‌آید و به عنوان قیر درجه روسازی استفاده می‌شود. به طور معمول، ساخت بتن آسفالتی مستلزم اختلاط سنگدانه‌های ریز و درشت مانند شن یا سنگ خرد شده با آسفالت است که به عنوان عامل اتصال دهنده عمل می‌کنند.

با افزایش تعداد وسایل نقلیه خودرویی در جهان، عمدتاً در اقتصادهای در حال توسعه آمریکای لاتین و آسیا و اقیانوسیه، تقاضا برای ساخت و ساز جاده در سال‌های آینده شاهد افزایش قابل توجهی خواهد بود. فروش جهانی خودرو در سال ۲۰۲۰ به ۷۷.۶۲ میلیون دستگاه رسید و

پروژه تجارت بین‌المللی قیر نفتی

انتظار می‌رود تا پایان دوره پیش‌بینی به ۱۲۵.۴۳ میلیون دستگاه برسد، بنابراین نیاز به جاده‌های وسیع‌تر و با کیفیت برتر ایجاد می‌شود. در دسترس بودن آسان و هزینه کم قیر با درجه سنگفرش، ارزش بازار قیر را در فعالیتهای راه‌سازی در سراسر جهان افزایش می‌دهد.

بر اساس کاربرد، بازار جهانی قیر به جاده‌ها، عایق‌های رطوبتی، چسب‌ها، عایق‌ها و موارد دیگر طبقه‌بندی می‌شود. بخش برنامه‌های جاده‌ای بیشترین سهم را در سال ۲۰۲۰ به خود اختصاص داد و در همان سال بیش از ۴۱.۶۹ میلیارد دلار درآمد ایجاد کرد. راه‌سازی بیشترین استفاده را از قیر دارد، جایی که از آن به عنوان چسبنده برای پردازش بتن آسفالت استفاده می‌شود. این بخش شامل کاربرد قیر در تعمیرات و ساخت و سازهای جدید جاده‌ها و روسازی‌ها از جمله باند فرودگاه، بزرگراه، پل هوایی و سکو می‌باشد.

افزایش ترافیک خودرو در سراسر جهان که ناشی از افزایش برابری قدرت خرید در اقتصادهای نوظهور است، منجر به تقاضا برای شبکه گسترده‌تر جاده‌ها و بزرگراه‌ها با خطوط متعدد برای جا دادن همه خودروها در ساعات اوج مصرف خواهد شد. علاوه بر این، شهرنشینی و مدرن‌سازی سریع باعث افزایش اتصال مناطق روستایی و شهری می‌شود و در نتیجه تقاضا برای فعالیتهای توسعه راه را افزایش می‌دهد.^۲

قیمت قیر در خاورمیانه نوسان ۴۷ درصدی را در سال ۲۰۲۱ تجربه کرده‌است که این نوسانات در کانال قیمتی ۳۳۰ تا ۴۸۵ دلار با میانگین قیمت ۳۷۲ رخ داده‌است. قیمت نفت، نرخ ارز، عرضه و تقاضا، تغییر نرخ حمل و نقل، کووید-۱۹ و تنش‌های سیاسی را می‌توان عامل این نوسانات دانست.

در مقایسه با ابتدای سال ۲۰۲۱، بالاترین قیمت نفت خام برنت ثبت شده در سال جاری ۶۶ درصد رشد داشته‌است. همچنین افزایش قیمت کرایه‌ها بر قیمت نهایی قیر و افزایش آن موثر بوده‌است که این امر باعث تأخیر در ارسال نیز شده‌است.

شیوع ویروس کرونا از یک سو باعث افت قیمت نفت و همچنین از سوی دیگر با افزایش محدودیت‌های قرنطینه‌ای، کاهش میزان ساخت و ساز را در پی داشت که بازار تقاضای قیر را با محدودیت مواجه کرد. چین یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان قیر دنیا به شمار می‌رود، شیوع کرونا در این کشور از میزان تقاضا برای قیر کاست و همین موضوع عاملی در جهت افت بهای این محصول بود.

چین بخشی از مصرف قیر خود را از خاورمیانه تأمین می‌کند در نتیجه شیوع ویروس کرونا علاوه بر تأثیر بر بازار داخلی چین نقش مهمی در نوسانات بازارهای خاورمیانه نیز داشته‌است.

از سال ۲۰۱۹ به بعد، با سرمایه‌گذاری اروپا در عراق، قیر عراق سهم بیشتری از بازار را به دست آورده‌است. به همین دلیل، شرکت‌های سرمایه‌گذاری اروپایی مانند شرکت پورنر اتریش یا فونیکس دانمارک، سرمایه‌گذاری‌های بزرگی را در شمال یا جنوب عراق انجام می‌دهند که در آن چاه‌های نفت وجود دارد و می‌توان قیر تولید کرد. در سال ۲۰۲۰، عراق بیش از ۱۸۰،۰۰۰ تن قیر با درجه نفوذ ۶۰-۷۰ صادر نموده‌است. محموله‌های قیر عراق از مبادی مختلفی مانند ام‌قصر و بصره به بندر جبل علی می‌رسد.

دو نوع قیر عراق وجود دارد که شامل تست SPOT مثبت و SPOT تست منفی می‌باشد. از نظر کیفیت بسیار متفاوت هستند اگر کف خلاء از نفت خام سنگین استخراج شود، تست SPOT مثبت خواهد بود، به این معنی که میزان گوگرد قیر بیشتر از انواع دیگر است. گوگرد بالا به این معنی است که قیر در طول فرآیند ذوب کمی می‌سوزد و منجر به بوی نامطلوب و روسازی با کیفیت پایین برای بزرگراه‌ها می‌شود.

² <https://www.gminsights.com/industry-analysis/bitumen-market#:~:text=Bitumen%20Market%20size%20was%20valued,CAGR%20from%202021%20to%202027.>

پروژه تجارت بین‌المللی قیر نفتی

SPOT تست منفی قیر عراقی بسیار شبیه به قیر پرایم است که مانند قیر ایران و قیر بحرین با همان کیفیت است. از نظر وزن مخصوص نیز مانند قیر استاندارد می‌باشد. عمده قیر تولیدی پالایشگاه‌های عراق قیر با عیار ۷۰-۶۰ است. این پالایشگاه‌ها در تلاش هستند تا بازارهای خود را که قبلاً در تصرف پالایشگاه‌های ایران بود، افزایش دهند. این شرکت‌ها با بهبود و افزایش تجهیزات تولید خود، قیمت قیر خود را افزایش خواهند داد و به نظر می‌رسد در آینده نزدیک به یکی از بازیگران اصلی بازار قیر در جهان تبدیل شوند.^۳

در سال ۲۰۲۰، عراق ۴۲۴ میلیون دلار قیر نفتی صادر کرد و هشتمین صادرکننده بزرگ قیر نفتی در جهان شد. در همان سال، قیر نفتی چهارمین محصول صادراتی عراق بود. مقصدهای اصلی صادرات قیر نفتی از عراق عبارتند از: هند (۱۷۲ میلیون دلار)، امارات متحده عربی (۹۶.۷ میلیون دلار)، ترکیه (۸۴.۴ میلیون دلار)، چین (۳۵.۶ میلیون دلار) و قطر (۱۴.۳ میلیون دلار) و همچنین در سال ۲۰۲۰، عراق ۲۵.۵ میلیون دلار قیر نفتی وارد کرده است و به پنجاه و ششمین واردکننده بزرگ قیر در جهان تبدیل شد. در همان سال قیر نفتی سیصد و هشتمین کالای وارداتی عراق بوده است. عراق قیر نفتی را عمدتاً از: امارات متحده عربی (۲۵.۴ میلیون دلار)، چین (۴۲ هزار دلار) و ترکیه (۶.۲۳ هزار دلار) وارد کرده است.^۴

دسترسی آسان پالایشگاه‌های ایران به نفت خام سنگین و همچنین افزایش تعداد شرکت‌های پالایشگاهی در کشور باعث رونق بازار قیر ایران در این سال‌ها شده است. کیفیت بالای قیر ایران در کنار همسایگی آن با کشورهای دارای تقاضای فزاینده قیر مانند چین و سایر کشورهای در حال توسعه، بازار قیر ایران را رونق بخشیده و ایران را به یکی از مطلوب‌ترین تامین‌کنندگان قیر در جهان تبدیل کرده است. ایران در حال حاضر به ۶۰ کشور جهان قیر صادر می‌کند. ایران با تولید بیش از ۷ میلیون تن قیر در سال در شرایط فعلی، سالانه حدود ۳.۵ میلیون تن نیاز داخلی به قیر دارد. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که ایران توانایی بالقوه عرضه سالانه ۳.۵ میلیون تن قیر به سایر متقاضیان را دارد. قیمت قیر ایران بر اساس موارد مختلفی است. یکی از مهم‌ترین عوامل موثر بر قیمت قیر ایران، قیمت نفت خام و نوسانات آن است.^۵

در سال ۲۰۲۰، ایران ۸۸.۸ میلیون دلار قیر نفتی صادر کرده است و بیست و پنجمین صادرکننده بزرگ قیر نفتی در جهان بوده است. در همان سال قیر نفتی بیست و یکمین کالای صادراتی ایران بود. مقصد اصلی صادرات قیر نفتی از ایران عبارتند از: ترکیه (۲۰.۸ میلیون دلار)، ارمنستان (۱۷ میلیون دلار)، پاکستان (۱۴.۱ میلیون دلار)، اندونزی (۸.۰۷ میلیون دلار) و کنیا (۷.۳۹ میلیون دلار).

ایران در سال ۲۰۲۰ با واردات ۹.۵۵ هزار دلاری قیر نفتی، ۱۸۴امین واردکننده بزرگ قیر نفتی در جهان شد. در همان سال قیر نفتی ۳،۴۷۰ امین کالای وارداتی ایران بوده است. ایران قیر نفتی را عمدتاً از امارات متحده عربی (۹.۵۵ هزار دلار) وارد می‌کند.^۶

۳-۲- استراتژی قیمت‌گذاری

در سال ۲۰۲۱، جهان همچنان به ویروس کرونا آلوده بود و دو سویه همه‌گیر دلتا و اومیکرون را تجربه کرد. همه‌گیری دلتا از هند سرایت کرد و منجر به مرگ ۶،۰۰۰ نفر در یک روز شد که رقمی بی‌سابقه است این اتفاق منجر به کاهش قیمت نفت و قیر به مدت سه ماه شد تا اینکه واکسیناسیون در هند آغاز گردید.

³ <https://infinitygalaxy.org/iraq-bitumen-price/>

⁴ <https://oec.world/en/profile/bilateral-product/petroleum-bitumen/reporter/irq>

⁵ <https://romaktrading.com/articles/bitumen-articles/iran-bitumen-an-introduction>

⁶ <https://oec.world/en/profile/bilateral-product/petroleum-bitumen/reporter/irn>

پروژه تجارت بین‌المللی قیر نفتی

تصویر ۲-۳- قیمت جهانی قیر در سال ۲۰۲۱

تا زمانی که تحولات مهمی مانند کرونا جدید وجود نداشته باشد، قیمت‌ها در سال ۲۰۲۳ اندکی افزایش خواهند یافت. در تصویر ۳-۳ نمودار قیمت جهانی قیر آورده شده است.^۷

تصویر ۳-۳- قیمت بازار جهانی قیر در سال ۲۰۲۲

⁷ <https://infinitygalaxy.org/bitumen-price-today/#price2022>

پروژه تجارت بین‌المللی قیر نفتی

در جدول زیر به بررسی قیمت قیر در ایران پرداخته شده است^۸:

جدول ۳-۱- بررسی قیمت قیر ایران

قیمت قیر ۸۵-۱۰۰			
تاریخ	قیمت (کیلوگرم)	نحوه تحویل	بسته بندی
۱۴۰۱/۱۰/۰۷	۰/۳۷۰ دلار	FOB BANDAR ABBAS	بشکه فلزی ۱۹۰kg
۱۴۰۱/۱۱/۰۳	۱۳۹،۰۰۰ ریال	درب کارخانه- تهران	جامبو یک تنی
قیمت قیر ۶۰-۷۰			
تاریخ	قیمت (کیلوگرم)	نحوه تحویل	بسته بندی
۱۴۰۱/۱۰/۰۷	۰/۳۷۰ دلار	FOB BANDAR ABBAS	بشکه فلزی ۱۹۰kg(صادراتی)
۱۴۰۱/۰۴/۰۴	۱۳۸،۰۰۰ ریال	درب کارخانه تهران	بشکه

همچنین قیمت قیر تست SPOT مثبت عراق در این بازه زمانی (۲۵-۳۱ جولای ۲۰۲۲) چیزی در حدود ۳۷۰-۳۸۰ دلار به ازای هر تن و همچنین قیمت قیر FOB ایران ۳۹۰ تا ۴۰۰ دلار به ازای هر تن می‌باشد^۹؛ و همانطور که پیش‌تر نیز اشاره شد این تنوع کیفیت و قیمت، سبب آن می‌شود که نیازهای طیف گسترده‌ای از مشتریان تامین گردد.

^۸ <http://dorsatejarat.com/>

^۹ <https://bitumenprice.org/>